

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလၢတၢ်စးထီၣ် မၤလိကိၤလၢဝါကျိၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ဟံၣ်ယုၣ်အါထီၣ်တဘျီအသိးဖဲဖိသၣ် အကတီၢ်ဆိ.

တၢ်စးထီၣ်လၢတၢ်ထံၣ်အဂ့ၤလၢဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်
မၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤထံၣ်လီၤအိၣ်သကိးပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလိၤဖဲတချုးစးထီၣ်ဒီးဘၣ် န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအ
လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်ဒီးဖိသၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲမၤသ့အ
လီၢ်န့ၣ်စးထီၣ်လၢအတီၢ်လၢအဆၢကတီၢ်ဖုၣ်တဖၣ်ဒီးမၤအါထီၣ်ဆူအတီၢ်
လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၤဒိၣ်တဖၣ်လၢကမၤစၢၤဖိသၣ်ကမၤဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါအ
သးဒီးတၢ်သ့ၣ်လီၤဆိလီၤဒီးကဘၣ်မ့ၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်သးအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကွၢ်လၢသ့လၢပှၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအသ့ၣ်ဘူးသးတံၢ်
ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်လိၣ်ညိၣ်သိးကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကတီၢ်ကျိၣ်လၢအတမ့ၢ်ကိၤ
လၢဝါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤန့ၣ်အါတက့ၢ်ဟ့ၣ်ပှၤသ့လၢ
လိတဲၣ်တၢ်ကျိၣ်ထံအတၢ်မၤစၢၤလၢမိၢ်ပၢ်လၢအမၤဂ့ၤထီၣ်ဘျီထီၣ်ကိၤလၢဝါ
ကျိၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ဟံၣ်ယုၣ်အါထီၣ်တဘျီအသိးတဖၣ်ဒီးသိးကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်
ပၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်ဒီးအါန့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်သ့ကျိၣ်ခံဘၣ်
အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအကတီၢ်ဖုၣ်ကိၣ်ဒီးသိးကမၤစၢၤဖိသၣ်လၢအကတီၢ်
ကျိၣ်လၢအတမ့ၢ်ကိၤလၢဝါဘၣ်တဖၣ်ကအိၣ်ဘၣ်လီၤဘၣ်စးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်
မၤစၢၤအတၢ်မၤပှၤကသ့အဂီၢ်လီၤ.

ပှၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်တူၢ်လိၣ်မိၢ်ပၢ်အတၢ်မၤသကိးလၢကျဲအကလုာ်ကလုာ်
လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤန့ၣ်မၤစၢၤဖိသၣ်လၢက
ပလၢဘၣ်သးလၢအဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၣ်အိၣ်ဒီးကမၤစးဘူးအသးလၢဟံၣ်ယီၤဒီး
ဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအတၢ်သ့ၣ်လီၤဆိလီၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤန့ၣ်မၤစၢၤမိၢ်ပၢ်လၢ
ကန့ၢ်ပၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်သးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤပှၤဖဲအဝဲသ့ၣ်
တအိၣ်ဒီးအိၣ်ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျဲလၢမိၢ်ပၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့အဖိတဖၣ်လၢကုးအိၣ်ဘၣ်လီၤဘၣ် စးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလၢဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိ.

- သူတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်(မိၢ်ပၢ်)အဖိဖဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤပှၤ
-ဒုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါတနံၤဘၣ်တနံၤအတၢ်မၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤ
ပှၤဆူအဝဲသ့ၣ်အဖိ,လိၣ်ကွဲ,ဖးယုၣ်ပှၤ,သးဝံၣ်,ကတီၢ်ယုၣ်ဒီးဖိသၣ်အဂၤ
တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ကတီၢ်သကိးဒီးအဝဲသ့ၣ်အဖိဘၣ်ယးတၢ်လၢအဝဲသ့လဲၤခိဖျိဘၣ်.တၢ်
ဘၣ်အိၣ်တမံၤမံၤလၢသးပှၤ,မၤဂၢ်မၤကျဲၤအဝဲသ့ၣ်အသး,ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်
ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ပှၤသိၣ်လိတၢ်တဖၣ်ကအဲၣ်ဒီးန့ၢ်ပၢ်ဒီးပးကဲဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး
တၢ်လုၢ်တၢ်လၢတဖၣ်,ဒီးကန့ၢ်ပၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဘၣ်အတၢ်လဲၤခိဖျိလၢအပှၤ
ကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်နီၣ်လီၤဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဆူပှၤသိၣ်လိတၢ်
တဖၣ်န့ၣ်မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ပၢ်အါထီၣ်ဖိသၣ်,ဟံၣ်ဖိယိဖိ,ကျိၣ်,တၢ်အိၣ်မူ
အကျဲဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အဒိလၢမိၢ်ပၢ်ဟ့ၣ်ဆူဖိသၣ်အက
တီၢ်ဆိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအတၢ်မၤလၢအဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်အဖိတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒ်
အံၤလီၤ.

- တာ်ဂု်တာ်ကျိၤဘၣ်ယးဖိသၣ်တဖၣ်အတာ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့-တာ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသးတာ်ဆါ,ကသံၣ်ကသီအတာ်လိၣ်တမံၤမံၤ,တာ်ဆူးတာ်ဆါမ့တမ့တာ်တဘၣ်လိာ်ဒီးတာ်တမံၤမံၤ.
- မိာ်ဟံတဖၣ်ဖိသၣ်အတာ်ကံယာ်ခံဘိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လဲၣ်.
- ဖိသၣ်လဲၤတာ်ဟးလိာ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လဲၣ်(တာ်ဟးလိာ်ဖဲတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤအတာ်မၤလိာ်လၢဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအဂီၢ်န့ၣ်တအိၣ်ဒီးတြၢၤဒ်သိးပုၤသိၣ်လိတာ်တဖၣ်ကကွၢ်ထွဲဖိသၣ်ဒီးမၤစၢၤအဘဲသ့ၣ်ဖဲအလိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လိာ်).
- တာ်အိၣ်လၢဖိသၣ်အိၣ်,မုၢ်ဆါဒိတာ်အိၣ်အလုၢ်အလၢမ့တမ့တာ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်အတာ်မၤညီန့ၢ်).
- ဖိသၣ်အိၣ်ညီန့ၢ်တာ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်,ဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ခါမ့တမ့တာ်အိၣ်ဒ်အတာ်ဒ်ဝဲခါ.
- ဖိသၣ်တာ်အိၣ်ဘျဲးမ့တမ့တာ်မံအတာ်လိၣ်-အဒိ,တာ်သးဝံၣ်လၢမိာ်ဟံသးဝံၣ်,လံာ်လၢဘၣ်ဖိသၣ်အသးအဒိၣ်ကတၢ်,တာ်လိာ်ကွၢ်လိာ်ဆိမ့တမ့တာ်ယာ်လုး,ဒီးအဆၢကတီၢ်လၢဖိသၣ်အိၣ်ဘျဲးမ့တမ့တာ်မံ.
- မိာ်ဟံတဖၣ်မၤမုာ်ဖိသၣ်အသးဒ်လဲၣ်.
- မိာ်ဟံတဖၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဘဲသ့ၣ်အဖိအသကဲးပတ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်,အဒိ,တာ်ဟ့ၣ်တာ်ကမၣ်ဒ်လဲၣ်တကလုာ်န့ၣ်ဘၣ်တာ်သူအိၣ်လၢဟံၣ်လဲၣ်.
- ဖိသၣ်လိာ်ကွၢ်မုာ်တာ်လိာ်ကွၢ်မန့ၤလဲၣ်.
- တာ်ဆဲးတာ်လၢဒီးဟံၣ်ယီအလုၢ်အလၢဒီးတာ်သူၣ်ဖဲးသးညီအမူး

တာ်ဟံတဖၣ်ဖိသၣ်တဖၣ်အကစၢ်အကျိၣ်ဒီးတာ်ဆဲးတာ်လၢဆူဖိသၣ်အကတီၢ်ဆိအတာ်သူၣ်ထီၣ်ဆိထီၣ်အပူၤ.

ဖိသၣ်အတာ်သုးသုးကွဲးဒီးသုဂံၢ်သုဒုးအတာ်သုၣ်ညါဒီးအတာ်သုတာ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်တာ်ဆိၣ်ထွဲအိၣ်စီဖျိပုၤသိၣ်လိတာ်တဖၣ်လၢတာ်မၤယုာ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်လၢတာ်တၢ်ပီတၢ်ပီ,တာ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢကမၤဂ့ၤထီၣ်ဘျီထီၣ်အတာ်ဆိကမိၣ်အတာ်သုတာ်ဘၣ်ခိဖျိတာ်ဒုးန့ၣ်တာ်ဒိတာ်တံာ်,တာ်ဟ့ၣ်နီၢ်လိၤသကိးလံာ်ခါလဲၣ်ဒီးဒီးတာ်ဖးပူတဖၣ်,တာ်သးဝံၣ်ဒီးတာ်လိာ်ကွၢ်ယုာ်ဒီးဖိသၣ်တဖၣ်န့ၣ်လိာ်.တာ်လဲၤစီဖျိတဖၣ်အံၤကမၤစၢၤဖိသၣ်တဖၣ်မၤလိကီၤလၢဝါကျိၣ်အစီၢ်စုၢ်ကိးန့ၣ်လိာ်.

မိာ်ဟံတဖၣ်ဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိၣ်လၢ.

- ကဖးလံာ်အိၣ်ဒီးတာ်ဂီၤတဖၣ်ဒီးတဲပူတဖၣ်လၢအဘဲသ့ၣ်အကစၢ်အကျိၣ်ဆူဖိသၣ်တဖၣ်ဒီးဖိသၣ်အကၤတဖၣ်လၢတာ်ဟ့ၣ်တာ်မၤစၢၤအတာ်မၤလိာ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- သူတာ်ဆၢကတီၢ်ဒီးကတီၢ်တၢ်ဒီးအဘဲသ့ၣ်အဖိဒီးဖိသၣ်အကၤလၢကတီၢ်ကျိၣ်တမံၤယီတဖၣ်.
- သိၣ်လိတာ်သးဝံၣ်,တာ်ရူးလိာ်ကွၢ်လံာ်,ဒီးထါတဖၣ်ဆူပုၤသိၣ်လိတာ်တ Z.လၢအဘဲသ့ၣ်အကျိၣ်ဒ်သိးအဘဲသ့ၣ်ကသူဘၣ်တာ်တဖၣ်ဒီးဖိသၣ်ခဲလၢာ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- ဟံတဖၣ်န့ၣ်တာ်သူၣ်ဝံၣ်သးဆၢလၢအဘဲသ့ၣ်အတာ်ဆဲးတာ်လၢ-တာ်သူၣ်ဝံၣ်သးဆၢလၢဘၣ်တာ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်အကလုာ်မ့တမ့တာ်ဒုးတာ်အူ.
- ဟံတဖၣ်န့ၣ်တာ်တာ်တမံၤမံၤလၢအလိၤဆိမ့တမ့တာ်လၢအဘၣ်တာ်သူအိၣ်ခဲအံၤခဲအံၤလၢအဘဲသ့ၣ်အတာ်ဆဲးတာ်လၢအပူၤ,အဒိ,တာ်ဂီၤဒီးတာ်လၢ
b.တာ်ဟံအိၣ်ဒ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ်အသိး

